

Bilimsel Bir Makale Nasıl Yazılır?

Doç. Dr. Deniz Seçkin*

* Başkent Üniversitesi Tıp Fakültesi, Dermatoloji Anabilim Dalı

Özet

Bilimsel bir makale, özgün bir araştırmanın sonuçlarını tanımlayan, yazılmış ve basılmış bir rapordur. Bu raporun okuyucuları, bu çalışmada yapılan gözlemleri anlayabilmeli, dilerse araştırmayı tekrar edebilmeli ve ileri sürülen görüşlerin elde edilen veriler ile desteklenip desteklenmediğini saptayabilmelidir. Bilimsel makale, araştırma sürecinin temel bir kısmıdır. İyi yazılmış bir bilimsel makale araştırmanın kendisi kadar önemlidir. Bu derlemenin amacı, dermatoloji alanında yaptıkları çalışmaların yayınlanmasını isteyen hekimlere ve öğrencilere, bilimsel bir makalenin iyi yazımı konusunda yardımcı olabilmektir. Dermatose 2003; 2(2): 90-94

Summary

A scientific paper is a written and published report which describes the results of an original investigation. The readers of this report should be able to understand the observations of the study, repeat the investigation if they wish, and determine if the proposed ideas are supported by the data obtained. A scientific paper is an essential part of an investigation process. A well-written scientific paper is as important as the investigation itself. The aim of this review is to help the medical doctors and students who wish to have their dermatologic studies published about a well-written scientific paper. Dermatose 2003; 2(2): 90-94

"Yayinsız bilim ölüdür."

Gerard Piel

Bilimsel bir araştırma yayın ile sonuçlanmalıdır. Özgün bir bilimsel deney veya araştırma, sonuçları ne kadar etkileyici olursa olsun, bu sonuçlar yayınlanıncaya kadar tamamlanmış sayılmaz. Çünkü yeni bulgular veya bilgiler, ancak yayın haline geldikten sonra varolan bilimsel veri tabanlarına eklenebilir ve bilimsellik kazanır. Sonuçları yayınlanmamış bir araştırma ise diğer bilim adamlarına ulaşmadan kaybolup gider. Bu nedenle, bir bilim adamı sadece bilim yapmakla kalmamalı, aynı zamanda bilimi yazmalıdır.¹

İyi bir araştırmanın sonuçlarının kötü yazılması, bu araştırmanın yayınlanmasını engelleyebilir veya geciktirebilir. Bu derlemenin amacı, dermatoloji alanında makale yazmaya yeni başlayan hekimlere ve tıp fakültesi öğrencilerine, bilimsel çalışmalarının yayınlanmasında ve yayınlandığında nitelikli ve kolay

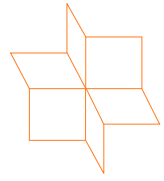
anlaşılabilir metinler hazırlayabilmelerinde yardımcı olabilecek temel ilkeleri açıklamaktır.

Bilimsel Makale Nedir?

Bilimsel makale, özgün bir çalışmanın/ araştırmanın sonuçlarını tanımlayan, yazılmış ve basılmış bir rapordur. Bir bilimsel makale, özgün bir araştırmaya ait sonuçların ilk yayını olmalı, yazarın meslektaşlarının deneyleri tekrarlayabilecekleri ve sonuçları irdeleyebilecekleri bir forma sahip olmalı ve bilimsel topluluk içinde kolay ulaşılabilir bir dergide veya başka bir kaynak belgesinde yayınlanmış olmalıdır. Bilimin gerektirdiği şekilde mantıklı, açık ve kesin olmalıdır.^{1,2}

Anahtar kelimeler: bilimsel makale

Key words: scientific paper

Bilimsel Makale Yazımında İlk Aşamalar

Yayın için hazırlanacak bir makalenin yazım aşamasından önce yapılacak pek çok iş vardır. Her çalışmanın ilk aşaması, yanıtlanması gereken sorunun ortaya konulması olmalıdır. Önceden sorunun belirlenmeyerek yapıldığı araştırmalara ait makalelerin, daha sonra nitelikli bir dergide yayın için kabul edilmesi çok zordur. Bir araştırmanın maliyeti de önceden saptanmalıdır. Belirlenen sorunun yanıtlanması ile elde edilecek yarar, bu maliyete değecek ise bu araştırma yapılmalıdır.^{1,3}

Bir çalışma makale haline getirilmeden önce, konu ile ilgili tüm bilimsel yayınlar kaynağından okunmalıdır. Daha sonra kaynak olarak gösterilmesi düşünülen makalelerin yazarları, başlığı, yayınlandığı dergi, yayınlanma yılı, sayfa sayısı vs. ile kısaca içeriği not edilmelidir. Kaynaklarda kullanılacak makalelerin tümünün okunmuş olması ve doğru yazılması bir bilimsel makalenin güvenilirliği açısından çok önemlidir. Bir bilimsel makale yazarının konu ile ilgili literatürü okumasının amacı, diğer araştırmacıların o konudaki soruyu ve/veya yanıtı daha önce belirleyip belirlemediklerini görebilmektir. Yazarlar makalelerin üç amaç için yayınlandığını bilmelidir: Literatürdeki eski bir görüşün desteklenmesi, çalışmadan elde edilen yeni ve farklı veriler ile literatürdeki eski bilgilerin düzeltilmesi veya tamamiyle yeni bir fikrin ortaya atılması. Yapılacak çalışma, literatürde sadece yeni bir makale olarak yer almamalı, bilimin ilerlemesine hizmet etmelidir.¹⁻⁴ Araştırmacılar, yapacakları çalışmayı hasta haklarını da gözeterek şekilde planlamalı, çalışma öncesinde üniversitenin, gerekirse Sağlık Bakanlığı'nın onayını almalıdırlar. Kimi çalışmalarda, çalışmalara katılan bireylerin de yazılı onaylarının alınmış olması gerekir.³

Çalışmadan elde edilecek bilgilerin yorumlanabilmesi için istatistiksel analize gereksinim olacak ise, çalışmaya başlamadan önce istatistik alanında uzman bir kişiye danışılması uygun olur. Bu şekilde, toplanacak verilerin en uygun ve geçerli istatistiksel yöntemler ile değerlendirilebilmesi sağlanmış olur.^{3,4}

Hastalardan elde edilen tüm bilgiler sistematik ve doğru olarak kaydedilmeli, her hasta için ayrı bir form kullanılmalıdır. Tüm hasta topluluğu için ise, bilgilerin özetlendiği ayrı bir form hazırlanmalıdır. Bu şekilde, verilere çalışmanın her aşamasında ve sonrasında rahatlıkla erişilebilir, makalenin yazım aşamasında da tüm verilerin doğru aktarımı

sağlanabilir.³

Makalenin yazımından önceki bir diğer aşama, yazı ile ilgili doğru bir çerçevenin çizilmesidir. Bu şekilde, başta sorulan soruya sistemli bir yaklaşım sağlanır, gereksiz bilgilerin yazı içine girmesi önlenmiş olur.^{1,3}

Makalenin Yazılması

Makaleyi yazmadan önce makalenin nasıl düzenleneceğini belirlemek için, yayınlanması amacıyla gönderilecek uygun dergi bulunmalı, derginin 'Yazım kuralları' kısmı dikkatle okunmalıdır.

Makalenin Biçimi

Makalede düşünceler net, kısa ve doğru bir şekilde ifade edilmelidir. Her cümle bir düşünceyi anlatmalı, her düşünce yeni bir cümle şeklinde öncekini izlemelidir. Her paragraf, bir kavramın bütününe içermeli, paragrafların her biri bir sonrakine mantıksal geçişi hazırlamalıdır. Önceden hazırlanan çerçeve, bu geçişleri kurgulamada yazarlara yardımcı olur.³

Makalede kalıplaşmış veya süslü kelime-cümlelerin kullanılmasından kaçınılmalıdır. Bilimsel makale bir edebiyat eseri değildir. Bir bilimsel çalışma, kısa, öz ve kolay anlaşılabilir bir yazı dili kullanılarak aktarılmalıdır.¹

Tıbbi makalelerin yazılmasında uyulması gereken genel kuralları belirlemek için önemli tıp dergilerinin editörleri 1978 yılında biraraya gelmişlerdir. İlk toplantının yapıldığı şehirden esinlenerek Vancouver grubu olarak anılan bu grubun kararları ilk kez 1979 yılında yayınlanmıştır. Bu kararlar daha sonra sürekli geliştirilmiş, 1997 yılında kararların en yeni şekli yayınlanmıştır.⁵ Bugün pek çok dergi, yazarlardan makalelerin bu kararlara göre hazırlanmasını istemektedir. Bu kararlarda hem şekle yönelik açıklamalar, hem de makalenin farklı bölümlerinde nelerin yer alması gerektiği belirtilmektedir.

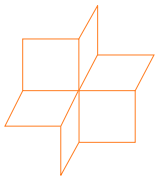
Makalenin Bölümleri

1. Giriş

"Kötü bir başlangıç, kötü bir son yaratır."

Euripides

Giriş'in amacı, okuyucunun konuyla ilgili önceki yayınlara bakmaya gereksinmeden, bu araştırmanın sonuçlarını anlayıp değerlendirmesini sağlayacak yeterli düzeyde temel bilgileri

sunmaktır. Başka bir deyişle bu bölümde amaç, makaleyi tanıtmaktır. Giriş'i, konu ile ilgili bilgiler taze olacağından, çalışma halen devam ederken yazmaya başlamak uygun olur. Bu bölüme, yanıtı araştırılan sorunun niteliği ile ilgili kısa ve öz bir cümle ile başlanır. Daha sonra okuyucuya elde mevcut olan bilgideki hangi eksiklik nedeni ile bu araştırmanın yapıldığı yine kısa ve açık bir şekilde anlatılır. Bu sırada okuyucuyu yönlendirebilmek amacıyla, daha önceden yapılmış ve sadece araştırılan konu ile direkt bağlantılı makalelerden bahsedilir. Ancak bu bölümde ne kadar iyi bir literatür taraması yapıldığını göstermek için tüm kaynaklara atıfta bulunmaktan kaçınılmalıdır. Mevcut yayınların eleştirisi de, eğer yapılan çalışmanın amacını destekliyorsa girişte yapılmalı, aksi halde tartışmaya bırakılmalıdır. Unutulmamalıdır ki, araştırmaya neden olan soru eğer anlaşılır ve mantıklı bir şekilde ortaya konamazsa, okuyucu sorunun yanıtına ilgi duymayacaktır. Daha baştan okuyucuya bir 'kanca' takılmalı, bu konunun 'niçin' seçildiği ve 'neden' önemli olduğu kavratılarak okuyucunun makalenin sonraki kısımlarını okumak istemesi sağlanmalıdır. Bu nedenle, girişin sıkıcı olmaması çok önemlidir.

Giriş, kullanılacak her türlü özel terim ve kısaltmaların tanımlanacağı en uygun yerdir. Bu bölüm geniş zamanda yazılmalıdır. Giriş, varsayım ve amacın belirtilmesi ile sonlandırılır.¹⁻⁶

2. Hastalar (veya Gereç) ve Yöntemler

Bu bölüm, başka araştırmacılara, diledikleri takdirde, bu araştırmayı tekrarlama ve elde edecekleri bulguları sizinki ile karşılaştırabilme olanağı sağlamalıdır. Bir araştırma sonucunun bilimsel değere sahip olabilmesi için yeniden üretilebilir olması gerekir. Bu nedenle, araştırmaya dahil edilen hastalar veya gereç ile kullanılan tüm araştırma yöntemleri en ince ayrıntısına kadar tanımlanmalı ve gerekirse savunulmalıdır. Bu bölümün çoğunun geçmiş zamanda yazılması gerekir.

Çalışmaya alınan hasta (veya deney hayvanları) ve varsa kontrol grubunun özellikleri (sayı, yaş, cinsiyet vs.), eğer çalışmaya kontrol grubu alınmamışsa bunun nedeni, çalışmanın yapıldığı yer ve tarihler, hasta ve kontrol grubunu seçme (örn. hastalar rast gele seçilmişse bunun nasıl yapıldığı açıklanmalı) ve dışarda tutma kriterleri, hastaların alt gruplara ne şekilde ayrıldıkları, bir cerrahi işlem uygulandıysa ayrıntıları, hastaları kimin, nasıl ve ne kadar süre ile izlediği, uygulanan tedavi yöntemlerinin benzer görünümünün ve hastalar ile araştırmacıların körlüklerinin nasıl elde edildiği (maskeleye),

çalışmanın tıbbi etiğe uygunluğunun nasıl sağlandığı ve hastalardan bilgilendirilmiş onay formu alınıp alınmadığı belirtilmelidir. Kullanılan gerecin teknik özellikleri ve miktarları, kaynağı ve hazırlama yöntemi yazılmalıdır. Standart bir yöntemin veya işlemin kullanılması durumunda ise, bunun daha önce tanımlandığı makalenin kaynak olarak gösterilmesi yeterli olur. Malzemenin veya tedavide kullanılan bir ilacın ticari preparat ismi reklam olabileceği için verilmemeli, genel veya kimyasal isimler kullanılmalıdır. Ancak belirli ürünler arasında fark varsa ve bu fark sonuç üzerine etki edebilecekse ticari isim ve üretici firma belirtilmelidir. Bazen bu bölüm içinde alt başlıklar kullanmak gerekebilir. Sonuçların değerlendirilmesinde kullanılan istatistik yöntemleri yazılmalıdır. İyi yazılmış bir yöntem bölümünde okuyucu şu soruların yanıtını bulmalıdır:

1. Soruyu yanıtlamak için seçilen hasta ve varsa kontrol grubunun özellikleri nedir?
2. Araştırmada kullanılan ölçme yöntemleri ve bu yöntemlerin güvenilirlikleri nedir?
3. Kayıtlar ne şekilde ve ne kadar güvenilir şekilde tutulmuştur?
4. Yapılan değerlendirme ve analiz yöntemleri ne kadar güvenilirlerdir?

Bu bölümün çalışma başlamadan yazılması önerilir. Böylece yöntemle ilgili ortaya çıkabilecek sorunların öngörülmesi mümkün olabilir.¹⁻⁶

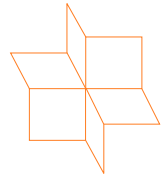
3. Sonuçlar

"Doğruyu anlatmak için ortaya çıktığınız zerafeti terziye bırakın."

A. Einstein

Makalenin en çarpıcı bölümüdür, girişte sorulan sorular yanıtlanır. Bu bölüm genellikle iki kısımdan oluşur: Yöntemler kısmında verilen ayrıntıları tekrarlamadan, yapılan araştırmanın veya deneyin genel bir tanımı verilir. Daha sonra elde edilen veriler ayrıntılı bir şekilde, geçmiş zaman kullanılarak sunulur. Bu bölümde dikkat edilmesi gereken kurallar şu şekilde özetlenebilir:

1. Tüm veriler yorumsuz olarak sunulmalı, her türlü yorum tartışmaya bırakılmalıdır.
2. Sonuçlar basit, kısa ve anlaşılır şekilde verilmelidir. Sonuçlar sayı şeklinde verilecekse, öncelikle mutlak sayı olarak ifade edilmelidir (örn. 5/20 gibi). Yirmiden az sayılarda yüzde kullanılmamalıdır. Tüm makale boyunca sonuçların aynı şekilde verilmesine dikkat edilmelidir.

Fazla sayı içeren sonuçlar için tablo veya grafikler kullanılabilir. Ancak tablo ve grafiklerde gösterilen verilerin metin içinde tekrar edilmemesi; metin, tablo ve grafiklerin birbirini tamamlayıcı özellikte olması gerekir. Eğer bir veya birkaç bulgu sunulacaksa, bunların metin içinde sunulması daha doğru olur.

3. Veriler eksiksiz olarak, okuyucuların gerekirse sonuçları test etmelerine olanak sağlayacak şekilde verilmelidir.
4. Araştırma sırasında gözlenen olumsuz etkiler veya önceden belirlenen protokolden sapmalar varsa açıklanmalıdır.¹⁻⁶

4. Tartışma

"Bilimsel merak, araştırmacıların, kanıtların geçerliliğini ve ilgili yorumları sorgulamalarını gerektirir ve araştırma böylece ortaya çıkar."

Wayne G. Watson

Genellikle yazılması en zor olan kısımdır. Pek çok makale, makalenin sonuçları ilginç ve geçerli olmasına rağmen, hatalı veya yetersiz 'Tartışma'ya bağlı olarak veya verilerin bu kısımdaki yorumla karanlıkta kalması nedeniyle dergi editörleri tarafından reddedilir.

Tartışmanın ana amacı gözlenen gerçekler arasındaki ilişkileri göstermektir. Ortalama uzunluğu tüm makalenin ortalama dörtte biri kadar olmalıdır. Bu bölüm, belirli bir mantık içinde ve sanki görünmeyen alt başlıklara ayrılmış gibi yazılmalıdır. Tartışmada hem geniş, hem de geçmiş zaman kullanılır. Diğer araştırmacıların çalışmaları geniş zamanda, sizinkinin sonuçları ise geçmiş zamanda anlatılmalıdır.

Tartışmada şu noktalara dikkat edilmesi uygun olur:

1. Araştırma verilerinden desteğini almayan hiçbir konu veya görüş bu bölümde yer almamalıdır.
2. Sonuçların gösterdiği ilkeler, genelleştirmeler ve ilişkiler sunulmalı, sonuçlar tekrarlanmamalıdır.
3. Sonuçlar ve yorumların, önceden yayınlanmış araştırmalarla uyum içinde veya onlara zıt olduğu belirtilmeli, ancak bu sırada literatürdeki mevcut çalışmalar anlamsız bir şekilde sıralanmamalıdır.
4. Beklenenden farklı çıkan sonuçlara veya ilgi kurulamayanlara özellikle dikkat çekilmeli, bu bulguları asla örtme yoluna gidilmemelidir. Bu arada kullanılan yöntemin üstünlüğü ve kısır taraflarından bahsedilmelidir.

5. Sonuçlar yorumlanırken cesur olunmalı, çalışmadan elde edilen bilgilerin teorik katkısının yanı sıra, günlük pratikte olası kullanımları da tartışılmalıdır. Tartışma, çalışmanın önemini belirten kısa bir özet veya sonuç cümlesi ile adeta bir zirve noktası ile bitirilmelidir. Bu sonuç cümlesi, okuyucunun hatırında en uzun kalacak kısım olacaktır. Bilimsel makalenin ana metnini 'Teşekkür' bölümü izler. Araştırmacının gerçekleşmesini sağlayan önemli bir teknik yardım veya özel bir donanım için ve burs veya proje desteği gibi maddi katkılar için teşekkür edilmesi gerekir. Teşekkür, eğer belli bir öneri veya yorumla ilgili ise bu da özel olarak belirtilmelidir.¹⁻⁶

5. Kaynaklar

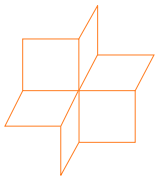
"Sayılamayacak kadar çok kaynak içeren metinler, bilimselliğin işareti değil, güvensizliğin göstergesidir."

William C. Roberts

Sadece yayınlanmış, tümü yazar tarafından bizzat okunmuş, içeriğinden metin içinde bahsedilmiş önemli kaynaklar kullanılmalıdır. Bir makalenin önemi, kullanılan kaynakların sayısına bağlı değildir. Başka makalelerde kullanılan kaynaklardan doğrudan alıntı yapılmamalıdır. Yayınlanmamış verilere, basımdaki makalelere, özetlere veya tezlere kaynaklarda yer verilmemelidir. Eğer böyle bir kaynak mutlaka gerekli ise, metine parantez içinde ilave edilebilir. Kaynaklar, makalenin gönderileceği derginin istediği şekilde yazılmalıdır (isim ve yıl sistemi, alfabe-sayı sistemi veya atf sırası sistemi). Atf yapılan bütün kaynakları cümlelerin sonuna koymak doğru olmaz, her atf yapılan kaynak cümlede ait olduğu yere konulmalıdır. Kaynakların tümü, metin dergiye gönderilmeden önce ve tekrar düzeltme aşamasında dikkatlice kontrol edilmeli, yazarların isimleri, makalelerin yılı, sayfa sayısı vs. ile bu kaynakların tümünün metin içinde kullanıldığından emin olunmalıdır.^{1-3,5,6}

6. Başlık

Makalenin yazılımı bittikten sonra tasarlanmalıdır. İyi bir başlık, makalenin içeriğini yeterli ölçüde ve en az sayıda kelime dizisi ile tanımlayan başlıktır. Makalenin başlığı onun etiketidir. Uygun başlığı olmayan bir makale, amaçladığı okuyucu kitlesine ulaşmadan kaybolabilir. Bu nedenle, başlıkta yer alan bütün kelimeler özenle seçilmeli ve birbirleri ile ilişkileri dikkatle kurulmalıdır. Başlıkta kısaltma yapmaktan kaçınılmalıdır.

Başlığın altında yazarlar ve adresleri sıralanır. Vancouver kararlarına göre bir makalede yazar olabilmek için üç koşul bir arada sağlanmalıdır:

1. Çalışmanın düşünülmesi ve düzenlenmesi, sonuçların analizi ve yorumlanması.
2. Makalenin yazılımı ve içeriğinin düzeltilmesi.
3. Dergiye basım için gönderilecek makale içeriğinin onaylanması. Çalışmaya katkıda bulunan, ancak bu bu üç koşulu yerine getirmeyen kişilere ise makalenin sonunda teşekkür edilmelidir. Bir makalenin yazarı, verilen araştırma sonuçlarında entellektüel sorumluluğu olan kişidir. Yazarların isim sırasının, makaleye yapılacak katkıya göre çalışma öncesinde belirlenmesi daha doğru olur. Yazarlarının her birinin adresi açıkça belirtilmelidir. Makalenin yayınlanmasından önce herhangi bir yazar adres değiştirmişse, şimdiki adresi dipnotta bildirilmelidir.^{1-3,5,6}

7. Özet

"Genellikle iyi bir Özet'i iyi bir makale izler, kötü bir Özet ise gelecek dertlerin habercisidir."

Robert A. Day

Makalenin, başlığından sonra en sık, çoğu kez de tek okunulan kısmı olduğu anımsanarak, makalenin tümünün yazılımı bitikten sonra özenle hazırlanmalıdır. Potansiyel okuyucunun makaleyi okuyup okumama kararını vermesini sağladığı için önemlidir. Bununla birlikte Özet kendi kendine yeterli olmalıdır. Özeti amacı, makalenin içeriğini olabildiğince kısa ve basit olarak ancak tam bir şekilde yansıtmaktır. Çalışmanın olumsuz sonuçları özetle saklanmamalıdır. Uzunluğu genellikle 150-300 kelime arasında değişir. Son yıllarda pek çok dergi, özeti, varsayım, amaç, hastalar ve yöntemler, bulgular ve ana sonuçları içerecek şekilde alt başlıklara ayrılmış şeklinin hazırlanmasını istemektedir. Özet geçmiş zamanda yazılmalıdır. Özetle mümkünse kısaltma kullanılmamalı ve kaynak gösterilmemelidir.

Özeti altında, makalenin veri tabanlarında sınıflanmasını sağlayacak şekilde, 3-10 adet (derginin isteğine göre) anahtar kelime verilmelidir.^{1,2,5,6}

Bilimsel Makale Yazımında Son Aşamalar

Her makalenin 'cila' ya ve 'budama' ya gereksinimi vardır. Makale, yazımının bitirildiği düşünüldüğünde bir kenara

konulmalı ve unutulmalıdır. İki veya üç hafta sonra metin tekrar okunmalıdır. Bu aşamada mutlaka değiştirilecek, kısaltılacak veya basitleştirilecek kısımlar saptanacaktır. Makalede yer alması gerekliliği konusunda şüpheye düşülen her kelime, cümle veya bölüm çıkarılmalıdır. Bu iş birkaç kez yinelenmeli, makale sonra çalışmanın içeriğini bilmeyen bir meslektaşla okutulmalı, onun önerileri ve eleştirileri de gözönüne alınmalıdır. Makale daha sonra diğer yazarlara okutulmalı, eleştirileri ve makalenin son hali için onayları alınmalıdır. İyi bir yazının en az altı kez yazılması gerektiğini düşünen yazarlar vardır. Yazının, dergiye gönderilmeden önce dilbilgisini yeterince bilen bir kişi ile uluslararası bir dergiye gönderilecekse kullanılan yabancı dilin uzmanı bir kişi tarafından değerlendirilmesi makalenin kabul edilme şansını artıracaktır.

En son aşamada makalenin gönderileceği derginin 'Yazım kuralları' kısmının bir kez daha okunması ve istenilenlerin yapılmış olduğundan emin olunması gerekir. Dergi editörüne yazılacak kibar bir mektupla makale postaya verilir.^{1,2,4,6} Bilim, yazılı ifade gerektirir ve bilimsel makale, bilimsel araştırmanın en üst noktasıdır. Yeterince çaba gösterildiğinde her makale daha iyi yazılabilir. İyi bir bilimsel makale yazabilmek için ise çok okumak gerekir!!!

Kaynaklar

1. Day RA. Bilimsel bir makale nasıl yazılır ve yayımlanır? 3. baskı. Ankara, TÜBİTAK yayınları, 1997; 1-104.
2. Hamuryudan V. Klinik araştırma makalelerinin yazılması (consort kuralları). Klinik araştırmaların tasarım, yürütme, sunum ilkeleri ve kalite kontrolü. Ed. Gökçora H, Gökçe-Kutsal Y. Ankara, TÜBİTAK yayınları, 1998; 67-73.
3. Cowell HR. Preparing manuscripts for publication in The Journal of Bone and Joint Surgery: responsibilities of authors and editors: a view from the editor of the American volume. Instr Course Lect 1994; 43: 579-86.
4. Apley AG. Preparing manuscripts for publication in The Journal of Bone and Joint Surgery: a view from the former editor of the British volume. Instr Course Lect 1994; 43: 573-7.
5. International Committee of Medical Journal Editors. Uniform requirements for manuscripts submitted to biomedical journals. Ann Intern Med 1997; 126: 36-47.
6. Davis M. Scientific papers and presentations. San Diego, Academic Press, Inc., 1997, 9-124.